

Felvidéki. András, a grafikusmester

Kiss István

Címlapgrafika a Borda Antikvárium Haiman György emléke előtt tisztelgő bibliofil kiadványához

Illusztrációk Stefan Zweig Buchmendel című kötetéhez

A Magyar Grafika új sorozata, a Grafika a Grafikában olyan grafikusokat mutat be, akik szoroson kötődnek a nyomda világához. Napi munkájuk és a létrehozott életművük a nyomdai sokszorosítással létrehozott kiadványok, kötetek kísérőként gazdagítják a magyar könyvkultúrát.

A rajzolóművészek illusztrációi, az irodalmi szöveget kísérő vizuális megjelenítés többletet jelent az olvasó számára. Gazdagítja az olvasás élményét, és ezzel együtt a kötetet is díszíti, értékesebbé teszi.

A szerepe kettős: tartalmi szempontból nézve a nagy műveltségű illusztrátor olvasottságát, ismereteit hozzátéve az illusztrált műhöz, fokozza az ismeretek/élmények intenzitását. Másfelől a létrehozott vizuális élmény társszerzővé

avatja az illusztrátort. Felvidéki András olyan művész, aki pontosan ezt teszi.

Az Iparművészeti Főiskolán készített diplomamunkájában és az azt követő termékeny években már korán megmutatkozott az illusztráció iránti vonzódása. Korábbi munkásságának nagy részét a filmekhez és színházi előadásokhoz készített plakátjai alkotják. A plakáttervezés, akár az illusztrálás, intellektuális tevékenység. A grafikusművész elvonatkozott és áttekintő képességét, tehetségét csillogtathatja meg egy-egy színmű vagy mozifilm plakátjának megalkotásakor. Felvidéki sok ilyen emlékezetes munkája közül ma is élénken él bennem a Nemzeti Színház *Szuzai menyegző*, Sütő András nagy sikerű darabjának grafikai arculata, a plakát és a hozzá

kapcsolódó műsorfüzet hangulata. Az azon szereplő, meg-hökkentő erejű torony néhány változatát itt is bemutatom. Sajnos, az utóbbi években, év-tizedben nem találkozhatunk grafikai szempontból értékes színházi és filmplakátokkal.

András mester a hagyomá-nyos eszközöket és anyagokat használja. Az érintetlen fehér papír vonalak felrajzolására, foltok kialakítására ösztönzi őt. Született rajzoló. Minden mun-kája erősen stílusos, így össze-téveszthetetlenül Felvidéki-mű.

Talán a remélt és vágyott jobb körülmények újra lehetővé teszik majd ennek az irodalmi és vizuális kultúrát egyaránt közvetítő plakátművészetnek az újjáéledését.

De, amint erről a néhány be-mutatott mű is tanúskodik, szemlélete nem kapcsolódik kizárólagosan egyetlen megkö-zelítési módhoz sem, ezért változatos és érzékeny.

Illusztrációk Ady Endre verseihez

Illusztrált oldalpár és zárórész Darvas László Állatszabásúak című kötetéhez

*Illusztrációk Mándy Iván
Budapesti legendák
című kötetéhez*

Az elvont képi világ (Tornyok), a korstílust idéző illusztrációsorozat (Buchmendel), a tudományos követelményeknek is megfelelő szakillusztráció (Hungaria eliberata) vagy szabad levegőt árasztó könnyed akvarelljei arról tanúskodnak, hogy tehetségével szinte bármilyen grafikai feladatot képes magas színvonalon megoldani. Élvezettel dolgozik, ezért a munka eredménye nézőjét is élvezettel tölti el.

A sokszor bizonytalan és rögzös utakon futó művészpálya nem sajátja. A hagyományos értékekbe vetett bizalma mindig átsegítette a senkit sem kímélő nehézségeken. Ez a kiérlelt és kiegyensúlyozott világ-

látás tükröződik minden munkájában. Magával ragad és megnyugtat, mert vonalai, foltjai és színei kedvességet, barátságosságot és felelősségvállalást sugároznak.

Felvidéki András itt bemutatott munkáit figyelmesen szemlélve rálehetünk az őt jellemző szélsőségekre. A Mándy Iván írásait kísérő illusztrációi híven kísérik a szerző által elővarázsolt szürreális helyzeteket. A képi közlés méltó társa Mándy szövegeinek. A drámai fekete-fehér foltok, a vázlatosnak, odavetettnek ható, ám nagyon is tudatosan megszerkesztett vonalrendszer álomhangulatú látványokkal kíséri az álomhangulatú novellákat.

*Rajzok Szakály Ferenc
Hungaria eliberata című
történelmi munkájához*

Szakály Ferenc *Hungaria eliberata* című kötetéhez készített finom rajzai a tudományos illusztráció mintapéldái. A történelmi mű illusztrálásához a bravúros rajztudáson kívül történelmi, viselettörténelmi és szaktörténelmi ismeretekre is szüksége volt a művésznek.

Tapasztalatait és szakmai tudását az Iparművészeti Egyetem docenseként adja át leendő kollégáinak. Hallgatói sorra aratnak sikereket a nemzetközi illusztrációs kiállításokon. Grafikai teljesítményének magas színvonalát az 1996-ban elnyert Munkácsy-díj is elismeri.

Torony 1., 2., 3. Akvarell, 1993

Varázslatos nyár. Akvarell, 1999 (balra, lent)

Fejzetkezdő rajzok német nyelvkönyvhöz

